

به جنگ اوکراین

تغییر اساسی در وضعیت جنگ خواهد شد؟

▼ اگر صلح می‌خواهید برای جنگ آماده باشید

به‌رغم فقدان اطلاعات دقیق، بسیاری از ناظران حداقل بر سر برخی نکات اتفاق نظر دارند؛ عملیات اوکراین یک شگفتی بزرگ بود. این حمله با حملات کوچکی که در گذشته به خاک روسیه انجام شده بود، کاملاً متفاوت است. به نظر می‌رسد این عملیات از مدت‌ها قبل برنامه‌ریزی شده بود. این تهاجم، روایت جنگ را دستخوش دگرگونی کرده است، اینکه اوکراین دیگر تنها به دنبال جلوگیری از پیشروی روسیه در مرزهای شرقی خود نیست. گرچه حمله به خاک روسیه سبب شادی و رضایت مردم اوکراین شده است اما کارشناسان بر سر اینکه آیا این خطر نتیجه خواهد داد و آیا اوکراین واقعاً می‌تواند روسیه را تحت فشار قرار دهد، تردید دارند. برای انجام این حمله روزها در سکوت گذشت. ارتش اوکراین برای اولین بار با نیروهای زمینی به داخل خاک روسیه پیشروی کرد؛ اما رهبران نظامی و سیاسی اوکراین مدت‌ها درباره این عملیات سکوت کرده بودند. زلنسکی پس از انجام این عملیات با تشکر از تمامی نیروهای اوکراینی مدعی شد: «اوکراین ثابت کرد که می‌تواند عدالت را اجرا و فشار بر دولت متجاوز را اعمال کند». رئیس‌جمهور اوکراین بر این باور است که «تنها راه دستیابی به صلح عادلانه، پس گرفتن اینکار عمل در میدان جنگ است». این نظر گاه زلنسکی بازتاب دیدگاه واقع‌گرایانه‌وی در برخورد با موضوع جنگ و صلح و تکرار این گزاره نظری واقع‌گرایان است که «اگر صلح می‌خواهید برای جنگ آماده باشید».

به‌باور کافمن گرچه روسیه ظاهراً نیروهای ذخیره خود را برای جلوگیری از پیشروی اوکراین به منطقه اعزام کرده است، اما کمی زود است که از پیروزی سخن بگوئیم. آیا این عملیات، مانع از پیشروی نیروهای روسیه در منطقه دونتسک خواهد شد؟ آیا از حملات روسیه به منطقه خارکیف جلوگیری خواهد کرد؟ تاکنون این حمله اوکراین، پیشروی روسیه در منطقه پوکروفسک را متوقف نکرده است. حتی این پیشروی در چند روز اخیر شتاب بیشتری گرفته است. اوکراین با حمله به خاک روسیه، خطر بزرگی را پذیرفته است. اوکراین بر آن است تا از نظر سیاسی، روس‌ها را تحت فشار قرار دهد. این حمله خطراتی بزرگ برای اوکراین به همراه دارد. به نظر می‌رسد هدف از این حمله جلوگیری از حمله نیروهای روسیه به منطقه دونباس در شرق اوکراین است؛ افزون بر این اوکراین به دنبال آن است تا از این طریق، اهرم‌های فشاری برای مذاکرات احتمالی

به‌دست آورد. اینکه آیا اوکراین قادر است تا تحقق این اهداف، خاک روسیه را همچنان در کنترل خود داشته باشد، محل پرسش و تردید است. در سوی دیگر پوتین با آگاهی از استراتژی اوکراین، فریاد برآورده که این تهاجم موضع‌وی برای مذاکره را تغییر نخواهد داد. رئیس‌جمهور روسیه در واکنش به این حمله مدعی شد: «هدف آشکار دشمن ایجاد اختلاف، ارعاب مردم و از بین بردن وحدت و انسجام جامعه روسیه است». از نظر پوتین، هدف اوکراین بیش از هر چیز دیپلماتیک است. وی با متهم کردن کی‌یف به «اجرای اراده» غرب، گفت: «دشمن به دنبال بهبود موقعیت مذاکره خود در آینده است.» به گفته مقامات مسکو، حتی با وجود این حمله اوکراین، نیروهای روسی مسیر خود را برای حمله به دونباس تغییر نداده‌اند.

در تبیین چرای اقدام اوکراین در خاک روسیه، پرسش مهم این است که چرا اوکراین در حالی که نبردهایی سخت برای حفظ مواضع و سرزمین خود را تجربه می‌کند به ناگاه، تجهیزات نظامی خود را برای انجام چنین حمله پرخطرهای به کار گرفته است؟ هنوز نمی‌دانیم اوکراین قصد دارد منطقه‌ای را که به‌دست گرفته کنترل کند یا خیر. گام بعدی نیروهای اوکراینی هر چه که باشد، به نظر می‌رسد این عملیات محدودیت‌های حمله به داخل روسیه را با تجهیزاتی که آمریکا در اختیار آنها قرار می‌دهد از بین برده و سرآغاز تحولی مهم در میدان جنگ است.

سخنگوی وزارت خارجه اوکراین انگیزه این حمله را اینگونه توصیف کرد: کی‌یف به دنبال «الحاق» سرزمین‌های روسیه نیست، بلکه قصد دارد یک منطقه حائل در امتداد مرز ایجاد کند تا از مردم و ارتش خود در برابر بمباران‌های بی‌وقفه روسیه محافظت و پیشروی نیروهای روسی در شرق اوکراین را متوقف کند. به گفته یکی از مقامات ارشد اوکراین، هدف از حمله به خاک روسیه، کاستن از فشارهای نظامی روسیه در مرزهای شرقی اوکراین است. ما در حال جنگ هستیم، چرا روسیه می‌تواند وارد خاک ما شود و ما نمی‌توانیم؟ به نظر می‌رسد این حمله در مقایسه با حملات برون‌مرزی پیشین بسیار موفق‌تر بوده است. آندری زاگورودنیوک، وزیر دفاع سابق اوکراین که هنوز به دولت مشاوره می‌دهد، تصریح کرد که هدف، کنترل بلندمدت منطقه نیست، بلکه هدف به جالش گرفتن توان روسیه و وادار کردن آنها به تغییر مسیر نیروها و تجهیزات نظامی است؛ و اثبات اینکه روس‌ها هیچ نیروی ذخیره

و توان انعطاف‌پذیری ندارند. کنراد موزیکا، تحلیلگر نظامی مشاور در لهستان، بر این باور است که: «اگر این عملیات، حملات روسیه در منطقه دونتسک اوکراین را کاهش دهد، امکان حضور نیروهای اوکراینی در منطقه کورسک را فراهم کند و موقعیت اوکراین برای انجام مذاکرات احتمالی را بهبود بخشد، می‌توان گفت اوکراین از این عملیات منتفع شده است. اما اگر نیروهای اوکراینی با تلفات سنگین مجبور به عقب‌نشینی شوند، باید گفت عملیات شکست خورده است. هیچ حد میان‌های وجود ندارد. عملیات جسورانه است. ببینیم چند روز آینده چه خواهد شد». زلنسکی بر این باور است که «هر چه به روسیه متجاوز، فشار بیشتری وارد شود، صلح نزدیک‌تر خواهد بود. روسیه جنگ را به سرزمین ما آورده است و باید بداند چه کرده است». در سویی دیگر، تحلیلگران نظامی بر این باورند که روسیه به سبب برخورداری از ارتش و زرادخانه تسلیحاتی بزرگتر در مقایسه با اوکراین، الزامی به عقب‌نشینی از خاک اوکراین و دفاع از مرزهای خود ندارد. روسیه دارای نیروهای ذخیره‌ای است که از اعزام به اوکراین منع شده‌اند اما می‌توانند در خاک روسیه عملیات انجام دهند.

▼ نتیجه‌گیری

تأمل در اظهارات مقامات اروپا و آمریکا درباره حمله اوکراین به خاک روسیه گویای تغییری آشکار در استراتژی جنگ است. پیترو استانو، سخنگوی اتحادیه اروپا در سخنانی تصریح کرد که اوکراین «حق قانونی دفاع از خود، از جمله حمله به خاک متجاوز را دارد». در واشنگتن، متئومیلر، سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا، مدعی شد: «استفاده از سلاح‌ها و تجهیزات نظامی آمریکایی در حمله اوکراین به روسیه ناقض سیاست‌های آمریکا نیست.» به گفته میلر، این اقدام اوکراین، به هیچ‌وجه سیاست آمریکا را تغییر نداده و از اصول آن‌ها تخطی نکرده است. از این سخنان به روشنی می‌توان دریافت که استراتژی غرب برای جنگ اوکراین دستخوش دگرگونی مهمی شده است. تاپیش از این آمریکا و متحدان اروپایی، اوکراین را از هرگونه حمله‌ای به خاک روسیه منع می‌کردند اما در ماه‌های اخیر بحث درباره امکان استفاده از تجهیزات نظامی غرب برای حمله به خاک روسیه به یکی از مهمترین موضوعات جنگ اوکراین تبدیل شده است. اکنون با فروش هواپیماهای جنگی اف-۱۶ در کنار سایر ادوات تهاجمی، به نظر می‌رسد غرب در پی کشاندن جنگ به داخل روسیه و وادار کردن رهبران کرملین به توقف جنگ و انجام مذاکرات است. این ادعا که دولت اوکراین و غرب با این تهاجم در پی یافتن اهرمی برای تأثیرگذاری بر مذاکرات احتمالی هستند، قبلاً هم توسط منابع غربی و هم توسط تحلیلگران نظامی روسیه به‌طور گسترده مورد بحث قرار گرفته بود. واقعیت آن است که دلایلی که فرماندهی اوکراین را به برنامه‌ریزی چنین عملیات بی‌پروا و مخاطره‌آمیزی سوق داده، همچنان محل پرسش است. شاید در روزهای آینده هم از مجرای سخنان و اظهارات مقامات اوکراینی و غرب و هم از طریق دنبال کردن پیشروی‌های نظامی اوکراین در خاک روسیه بهتر بتوان به این پرسش پاسخ داد.

دلیل هر چه که باشد، آنچه بیش از همه اهمیت دارد نه اهداف و دلایل بلکه انجام خود عملیات است. انجام این عملیات گویای آسیب‌پذیری روسیه و از بین رفتن افسانه نفوذناپذیری سرزمین این کشور در برابر تهاجم نیروهای خارجی است. پیامد مهم نه دستاورد نظامی بلکه تحولی ادراکی در جنگ است. بدون در نظر داشت پیامدهای نظامی، مهمترین دستاورد حمله اوکراین به روسیه این واقعیت است که اوکراین دست به عملیاتی زده که بسیاری انجام آن را ناممکن می‌دانستند؛ عملیاتی که از زمان جنگ جهانی دوم تاکنون هیچ کشوری قادر به انجام آن نبوده است. باید روزهای آینده به انتظار نشست و دید آیا اوکراین قادر است این پیروزی را به دستاوردی پایدار برای خود تبدیل کند؛ یا اینکه روسیه می‌تواند با حمله متقابل خطر را دفع کند. با وجود این، می‌توان گفت صرف‌نظر از هر دستاوردی که از این حمله حاصل شود، به نظر می‌رسد رهبران اوکراین با انجام آن درصدد القای این دیدگاه هستند که روسیه آسیب‌پذیر است و در صورت افزایش حمایت‌های تسلیحاتی، ارتش اوکراین قادر است هزینه‌های بیشتری را به روسیه تحمیل کند. این حمله را می‌توان محکمی برای سنجش توان دفاعی مسکو در نظر گرفت. روسیه در سال ۲۰۲۲ با این تصور که با حمله به اوکراین می‌تواند سیاست کلی گسترش ناتو را متوقف کند دست به تهاجمی گسترده زد. به نظر می‌رسد رهبران روسیه با این تصور که اوکراین کشوری ضعیف و نامنجم است، بدین نتیجه‌گیری رهنمون شدند که با حمله سریع می‌توانند نیروهای نظامی این کشور را منهدم و کی‌یف را تصرف کنند. اما زمان در این جنگ عاملی مهم بود و تمامی تصورات را تغییر داد. هر روزی که از جنگ می‌گذشت، حمایت‌های ناتو از اوکراین افزایش می‌یافت. مسکو انتظار جنگی طولانی و پرهزینه را نداشت و از آن زمان تاکنون تاوان اشتباه خود را می‌دهد. با وجود این، پوتین همچنان بر این باور بود که روسیه هنوز یک مزیت مهم دارد: تسلط بر میدان‌های جنگ؛ اینکه اگر مسکو نمی‌تواند پیامدهای استراتژیک جنگ را کنترل کند، حداقل می‌تواند ابعاد تاکتیکی را در کنترل خود داشته باشد. برای تثبیت چنین انگاره‌ای تاکتیک نظامی روسیه حمله به خاک اوکراین و نگهداشتن نیروهای اوکراینی در وضعیتی تدافعی بود؛ عملیات آخر اوکراین در خاک روسیه کوششی برای برهم زدن این تصور و تأییدی دوباره بر درستی این ادعا بود که پوتین در محاسبات خود از جنگ دچار اشتباهی ویرانگر شده است. افزون بر این، حمله اوکراین به روسیه پس از ماه‌ها شکست می‌تواند سبب احیای روحیه سربازان و غیرنظامیان این کشور شود. در نهایت می‌توان پیش‌بینی کرد که در ادامه افزون بر افزایش حمایت‌های غرب از اوکراین باید شاهد عملیات‌های بیشتر ارتش اوکراین در خاک روسیه باشیم؛ تحولی که می‌تواند چرخشی مهم در صحنه جنگ و دیپلماسی باشد.

سیاستمداران

تصمیم نتانیاهاو برای برکناری وزیر جنگ

یک رسانه اسرائیلی خبر داد نخست‌وزیر این رژیم تصمیم به برکناری وزیر جنگ اسرائیل گرفته است. شبکه «المیادین»، روز گذشته به نقل از روزنامه اسرائیلی «معاریو» در این باره نوشت که «بنیامین نتانیاهاو» نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی بعد از آنکه تنش میان او و «یوآو گالاتانت» وزیر جنگ اسرائیل به اوج خود رسید، تصمیم به برکناری گالاتانت گرفته است. معاریو در عین حال با انتشار نتیجه یک نظرسنجی خبر داد ۴۷ درصد شهروندان با برکناری یوآو گالاتانت مخالف هستند و تنها ۲۷ درصد خواهان برکناری او هستند. گالاتانت اخیراً با انتقاد شدید از نتانیاهاو در کمیسیون امنیت و روابط خارجی کینست (پارلمان رژیم صهیونیستی) گفت، نتانیاهاو شجاعتی که اکنون از خود نشان می‌دهد را در اتاق‌های بسته (شاره) به جلسات محرمانه) نشان نمی‌دهد. با این حال، کابینه رژیم صهیونیستی تا لحظه انتشار این گزارش واکنشی به این اخبار نشان نداده است. گالاتانت طی ماه‌های اخیر بارها نتانیاهاو را به باد انتقاد گرفته است.

انتخاب رهبر جدید تایلند دوروز پس از عزل نخست‌وزیر سابق

پارلمان تایلند جمعه چهارمین عضو خانواده شیناواترا را به‌عنوان نخست‌وزیر جدید این کشور انتخاب کرد. پس از عزل سرتا تاویسین، نخست‌وزیر سابق تایلند توسط دادگاه قانون اساسی، پارلمان تایلند پانونگ‌ترن شیناواترا را به‌عنوان نخست‌وزیر جدید این کشور معرفی کرد. شیناواترای ۲۷ ساله، جوان‌ترین نخست‌وزیر این کشور و دومین زنی است که در تایلند این سمت را بر عهده می‌گیرد. پانونگ‌ترن چهارمین عضو خانواده شیناواترا است که در ۲۵ سال اخیر زمام‌دار دولت تایلند شده است. وی دختر تاکسین شیناواترا، میلیاردر و نخست‌وزیر سابق این کشور است که در سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۶ عمه بر تایلند حکومت می‌کرد. بینگلاک شیناواترا، عمه پانونگ‌ترن نیز طی سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۴ رهبری تایلند را بر عهده داشت. همچنین دایی پانونگ‌ترن در سال ۲۰۰۸ به مدت سه ماه نخست‌وزیر این کشور بوده است. نخست‌وزیر جدید تایلند جمعه توانست با ۳۱۹ رأی موافق و ۱۴۵ رأی مخالف این سمت را بر عهده بگیرد. وی در سال ۲۰۲۱ وارد حزب فیوتای تایلند شد و از اکتبر ۲۰۲۳ رهبری این حزب را بر عهده دارد.

پیش‌تازی ۴ درصدی ترامپ از هریس

نظرسنجی جدید در آمریکا نشان می‌دهد که نامزد جمهوری خواه انتخابات ریاست‌جمهوری پیش رو، ۴ درصد از نامزد دموکرات این رقابت‌ها پیش است. باوجود گزارش برخی افکارسنجی‌ها از پیش‌تازی «کامالا هریس» نامزد دموکرات انتخابات ریاست جمهوری آمریکا نسبت به «دونالد ترامپ» نامزد جمهوری خواه این رقابت‌ها، نظرسنجی جدیدی از عکس این موضوع حکایت دارد. مؤسسه افکارسنجی «راسموسن رپورتس» طبق تحقیق جدیدی که انجام داده، اعلام کرد که ترامپ در بین رأی‌دهندگان آمریکایی، ۴ درصد نسبت به هریس پیش‌تاز است. بر اساس نتایج این نظرسنجی، در صورتی که انتخابات ریاست‌جمهوری، هم‌اکنون بین ترامپ و هریس برگزار شود، ۴۹ درصد از شرکت‌کنندگان به نامزد جمهوری خواه و ۴۵ درصد آمریکایی‌ها نیز به نامزد دموکرات رأی خواهند داد.